

Которобай Світлана Олександрівна,
здобувачка 4 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальності 022 «Дизайн»,
Житомирський державний університет імені Івана Франка,
м. Житомир, Україна
Науковий керівник – **Шостачук Т. В.,**
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри образотворчого мистецтва та дизайну,
Житомирський державний університет імені Івана Франка,
м. Житомир, Україна

ЕВОЛЮЦІЯ ГРАФІЧНОГО ДИЗАЙНУ: ВІД ДРУКОВАНОЇ ГРАФІКИ ДО ЦИФРОВОЇ ДОБИ

У сучасному інформаційному суспільстві графічний дизайн відіграє визначальну роль у формуванні візуальної культури та комунікації. Значний вплив на розвиток дизайну здійснив перехід від традиційних друкарських технологій до цифрових засобів, що відкрило нові можливості для створення інноваційних медіапроектів. Особливо важливе значення візуальне оформлення має у виданнях модної індустрії, де дизайн формує стиль, перше враження та конкурентоспроможність у медійному просторі.

Мета роботи полягає у дослідженні розвитку графічного дизайну, аналізі його трансформації в умовах цифрової епохи та розробці сучасного авторського дизайн-проекту газети про моду «Стильна історія».

Передумови виникнення графічного дизайну беруть початок у доісторичних формах візуального спілкування (наскельні малюнки, ієрогліфи), еволюціонуючи через рукописну культуру Середньовіччя до винайдення книгодрукування [5]. Друкарські технології відіграли ключову роль у формуванні візуальної мови: технологічні обмеження високого друку заклали основи модульних сіток, а стандартизація СМΥК дозволила масово відтворювати повноколірні зображення.

Як зазначає О. М. Піддубна та співавтори, у ХХ столітті сформувалися ключові стильові напрями: модерн (декоративність та орнаментальність), конструктивізм (геометризм, асиметрія та функціональність) і Баухауз (раціональність та використання шрифтів без засічок) [2]. Визначальну роль у становленні дизайну відіграла типографіка, яка з технічного інструменту перетворилася на засіб комунікації та створення смислових акцентів за допомогою зміни розмірів, пропорцій та ритму тексту [1].

У дослідженні О. Л. Храмової-Баранової та В. В. Кудревич зазначено, що поява комп'ютерних технологій та програмного забезпечення у 1980–1990-х роках змінила природу дизайнерської діяльності, перетворивши її з ремісничої (ручна верстка, фотонабір) на інтегровану цифрову дисципліну [3]. Серед

ключових сучасних тенденцій виокремлюють: мінімалізм (використання простих форм і вільного простору), motion-дизайн (анімація та динаміка) та активне впровадження штучного інтелекту (генерація зображень через інструменти на кшталт Midjourney та DALL E [4].

Порівняльний аналіз демонструє, що друкована графіка орієнтується на матеріальність, високу роздільну здатність (DPI) та колірну модель CMYK, тоді як цифровий дизайн є гнучким, адаптивним (responsive design) та використовує модель RGB. Обидва напрями не витісняють один одного, а взаємодоповнюють сучасну систему візуальної комунікації.

Практичним результатом роботи є розробка макета модної газети «Стильна історія», цільовою аудиторією якої є молодь та представники креативних індустрій. Візуальна стилістика базується на принципах мінімалізму та конструктивізму. Використано модульну сітку (5–7 колонок), яка свідомо порушується динамічними акцентами – великими геометричними плашками та елементами, що виходять за межі полів.

Обрано контрастну пару шрифтів: вишукана антиква для акцентних заголовків та мінімалістичний гротеск для основного тексту. Для підкреслення розкоші та витонченості використано поєднання Norman & Ebony Light та Bodoni Std; для створення відчуття м'якості та «солодкості» образу – Bookmania Bold Italic; сучасний, чистий вигляд забезпечують шрифти Fresca та Domus.

Колірна палітра є лаконічною з використанням домінантного червоного кольору для виділення ключових елементів та створення глибини. Стратегія видання базується на контрасті: ахроматична база (чорний, білий, сірий) символізує чесність та відсутність зайвого, дозволяючи зосередитися на формі та світлі. Акцентний червоний колір впроваджений як інструмент енергії та «заяви», що перетворює стриманий образ на маніфест.

Візуальна структура макета використовує прийом «повітря» та вільного простору, що підкреслює елітарність контенту. Текст виступає не лише носієм інформації, а й повноцінним графічним елементом, що формує ритм сторінки (наприклад, використання повторюваних слів «ІСТОРІЯ» як фонового патерну).

Проект розроблено в середовищі Adobe Illustrator, а складена економічна модель передбачає можливість реалізації проєкту як лімітованого авторського артоб'єкта з паралельним поширенням цифрової версії, що мінімізує ризики та робить продукт конкурентоспроможним на ринку.

Отже, графічний дизайн є динамічною галуззю, що пройшла складний шлях від ранніх друкованих технік до високотехнологічних цифрових систем. Доведено, що поєднання традиційних архітектурних принципів газетної верстки із сучасними цифровими візуальними рішеннями дозволяє створювати унікальні медіапродукти. Розроблений авторський проєкт газети «Стильна історія» підтверджує ефективність синтезу мінімалістичного дизайну, контрастної типографіки та продуманої економічної моделі для задоволення естетичних та інформаційних потреб сучасного читача. Використання ахроматичної гами з активним впровадженням червоного кольору дозволило створити візуальну напругу та акцентувати увагу на сенсах. Типографічне рішення проєкту базується на використанні шрифтів Bodoni Std та Norman для підкреслення класичної естетики у поєднанні з сучасними гротесками, що відображає основну ідею видання – зв'язок епох через призму стилю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ісмайлова М. С. Візуально-образна мова типографіки у дизайні поліграфічних видань періоду раннього модернізму : дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.07 / Харківська державна академія дизайну і мистецтв. Харків, 2019. 360 с.

2. Тенденції розвитку графічного дизайну та їх детермінація / О. М. Піддубна, Д. Р. Погосьян, О. П. Поліщук, А. А. Марченко. *Теорія та практика дизайну*. 2025. № 4 (38), Т. 1. С. 262–271. DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-8151.2025.38.1.30>.

3. Храмова-Баранова О. Л., Кудревич В. В. Становлення і перспективи комп'ютерного дизайну. *Культура і сучасність*. 2023. № 2. С. 58–64. DOI: 10.32461/2226-0285.2.2023.293846.

4. Творча еволюція: топ-5 трендів Motion-дизайну 2025 року, про які потрібно знати. *Genius Space*. 2025. URL: <https://genius.space/lab/tvorcha-evolyutsiya-top-5-trendiv-motion-dizajnu-2025-roku-pro-yaki-potribno-znati/>.

5. Traci S. The history and evolution of graphic design. *Technical Scientific Conference of Undergraduate, Master, PhD Students*. 2024. Vol. 4. P. 2261–2263.